

**Wissenschaftliche Leitung/
Kierownictwo naukowe/
Wędmostny nawod**

Lidia Głuchowska

Kuratoren/Kuratorzy/Kuratoraj

Lidia Głuchowska, Radosław Czarkowski

**Kuratorische Assistenz/
Asystentka kuratorów/
Kuratorska asistentka**

Joanna Fuczko

Künstler/Artyści/Wumělcy

Paweł Andrzejewski

Cezary Bednarczyk

Kacper Będkowski

Andrzej Bobrowski

Radosław Czarkowski

Katarzyna Dziuba

Joanna Fuczko

Magdalena Gryska

Jarek Jeschke

Konrad Juściński

Paulina Komorowska-Birger

Marek Lalko

Alicja Lewicka-Szczegóła

Liwia Litecka

Jarostaw Łukasik

Maryna Mazur

Vasilisa Nezabarom

(Boba-group)

Anna Owsian

Katarzyna Smugarzewska

Piotr Szurek

www.isw.uz.zgora.pl

ANFAHRT

How to arrive

ENERGIEFABRIK KNAPPENRODE

Werminghoffstraße 20 | 02977 Hoyerswerda

Tel.: +49 (0)3571 60703-0

www.energiefabrik-knappenrode.de

Di-So & Feiertag 10 bis 18 Uhr, 24. | 31.12. & 1.1. geschlossen
FabrikErlebnisRundgang | Geländeführung | Akustik.Schicht

Cover: Collage mit Fragmenten vom Gemälde Jan Bucks „Blaues Stillleben“, 2000,
Tempera auf Papier, 54 x 74,5 cm, Inv.-Nr. SM VI-006702 K2, Sorbisches Museum
Design: Joanna Fuczko

**ENERGIEFABRIK
KNAPPENRODE**

AUSSTELLUNG
**WIR HABEN
MORGEN GELEBT**

WYSTAWA
**ŻYLIŚMY
JUTRO**

WYSTAJEŃCA
**SMY BYLI
JUTŘE ŽIWI**

HOMMAGE À JAN BUCK (I)

07.10.2022–26.02.2023

INDUSTRIEMUSEUM CHEMNITZ

TUCHFABRIK GEBR. PFAU CRIMMITSCHAU

ZINNGRUBE EHRENFRIEDERSDORF

ENERGIEFABRIK KNAPPENRODE

ENERGIEFABRIK KNAPPENRODE

SÄCHSISCHES INDUSTRIEMUSEUM

HOMMAGE À JAN BUCK, 2022–2025

Forschungs- und Ausstellungsprojekt
des Instituts für Bildende Künste der Universität Zielona Góra

Ich bin ein Pole, ein Sorbe, ein Deutscher, ein Ukrainer, ein Jude, ein Europäer, ein Amerikaner, ich bin es. Ich bin ein Künstler. Ist es wesentlich, dass ich Jan sowieso bin? Oder bin ich es? Ein Bildhauer, ein Maler, ein Grafiker, ein Fotograf, ein Performer – vielleicht bin ich das?

R. Bratt, 20.06.2022

Jan Buck (1922–2019) gilt als der bedeutendste sorbische Künstler, weil er einen völlig neuen Maßstab für die sorbische bildende Kunst setzte. Diese war bis dahin auf die Sphäre des im Fokus stehenden Folklorismus und Provinzialismus beschränkt. Jan Buck forderte dagegen eine geistige Öffnung der sorbischen Kunst zur europäischen Moderne.

Für Jan Buck waren die Studienjahre in Breslau eine besonders inspirierende Phase seiner Karriere und zeitlebens blieb er mit der polnischen Kunstszene in Kontakt. Deshalb fühlte sich das Institut für Bildende Künste der Universität Zielona Góra dazu bewegt, an der Erstellung des Katalogs für die retrospektive Ausstellung seiner Werke mitzuwirken. Gleichzeitig initiierte das Institut ein begleitendes Forschungs- und Ausstellungsprojekt, um die Leistungen Jan Bucks zu würdigen und an die langjährige Tradition der Zusammenarbeit zwischen Künstlern und Kultureinrichtungen aus der Woiwodschaft Lubuskie und der Lausitz anzuknüpfen.

Das Projekt umfasst eine Reihe von Ausstellungen mit Werken zeitgenössischer polnischer, deutscher und lausitzer Künstler, Kunstworkshops und internationale wissenschaftliche Symposien unter dem gemeinsamen Titel „Hommage à Jan Buck“. Das Gesamtvorhaben wird in einer viersprachigen Publikation zusammengefasst.

Ausstellung HOMMAGE À JAN BUCK (I) WIR HABEN MORGEN GELEBT

Die Ausstellung in der Energiefabrik Knappenrode leitet die Ausstellungsreihe „Hommage à Jan Buck“ in Deutschland und Polen ein. Sie besteht aus Werken von Mitarbeitern des Instituts für Visuelle Künste der Universität Zielona Góra, welche eigens für diese Schau geschaffen wurden. Sie sind ortsspezifisch und beziehen sich auf den physischen, mentalen oder historischen Kontext der Energiefabrik Knappenrode, einschließlich ihrer kultur- und grenzübergreifenden Aura und der postindustriellen Architektur.

Die Präsentation spiegelt auch Jan Bucks Erfahrung des kreativen Austauschs mit Polen, seine Sorge um die Umwelt und seinen Respekt für die lokale Identität wider. Sie knüpft an die repräsentativen Kunsttechniken seines interdisziplinären Werkes an.

HOMMAGE À JAN BUCK, 2022–2025

Projekt badawczo-wystawienniczy
Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego

Jestem Polakiem, Serbołużyczaninem, Niemcem, Ukraińcem, Żydem, Europejczykiem, Amerykaninem. Jestem artystą. Istotnym jest, że nie jestem Janem takim czy innym? A może jestem? Rzeźbiarzem, malarzem, grafikiem, fotografem, performerem – może jestem?

R. Bratt, 20.06.2022

Jan Buck (1922–2019) uchodzi za najwybitniejszego artystę serbołużyczkiego, gdyż wytyczył serbołużyckim sztukom pięknym, dotąd ograniczonym do sfery przeekspozowanego folkloryzmu i prowincjonalizmu, całkiem nowe założenia, apelując o duchowe otwarcie sztuki serbołużyckiej na europejski modernizm.

Fakt, że szczególnie inspirującą fazą w twórczości Jan Bucka był czas jego edukacji we Wrocławiu i że przez całe życie utrzymywał on kontakt z polską sceną artystyczną, sprawił, iż Instytut Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego włączył się w przygotowania katalogu wystawy retrospektywnej jego dzieł. Nadto zainicjował towarzyszący projekt badawczo-wystawienniczy, by uhonorować jego dokonania i nawiązać do wieloletniej tradycji współpracy artystów oraz instytucji kultury z Województwa Lubuskiego i z Łużyc.

Składa się na niego seria ekspozycji dzieł współczesnych polskich, niemieckich i łużyckich twórców, a także warsztatów artystycznych i międzynarodowych sympozjów naukowych pod wspólnym tytułem „Hommage à Jan Buck“. Całe przedsięwzięcie podsumowane będzie w czterojęzycznej publikacji.

Wystawa HOMMAGE À JAN BUCK (I) ŻYLIŚMY JUTRO

Wystawa w muzeum – Zakładzie Energetycznym w Knappenrode inicjuje cykl ekspozycji „Hommage à Jan Buck“ w Niemczech i w Polsce. Składają się na nią dzieła pracowników Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego stworzone specjalnie na tę odśłonę. Mają one charakter *site specific* – odnosząc się zarówno do przestrzeni fizycznej, mentalnej czy historycznej, w tym do aury regionu przygranicznego oraz architektury postindustrialnej, w której znajduje się muzeum – Zakład Energetyczny w Knappenrode.

Prezentacja ta, będąc też echem doświadczeń Jana Bucka – wymiany twórczej z Polakami, troski o środowisko naturalne oraz szacunku dla lokalnej tożsamości, w sensie zastosowanych technik nawiązuje do jego interdyscyplinarnego dorobku.

HOMMAGE À JAN BUCK, 2022–2025

Slědźenski a wustajenski projekt
Instituta za tworjace wuměłstwo uniwersity Zielona Góra

Ja sym Polak, Serb, Němc, Ukrainjan, Žid, Europjan, Američan, ja sym jedne wono. Ja sym wuměłc. Je to bytostne, zo sym Jan tak otak? Abo sym wono? Rězbar, moler, grafikar, fotograf, performer – spjano sym ja ta?

R. Bratt, 20.06.2022

Jan Buk (1922–2019) płaći jako najwuznamniši serbski wuměłc, dokołž je dospołnje nowe měritko za serbske tworjace wuměłstwo postajił. Tute bě do toho na wobłuk w srjedźišću stejaceho folklorizma a prowincjonalizma wobmjazowane. Jan Buk žadaše porno tomu, zo ma so serbske wuměłstwo duchownje wotewrěć europskej moderni.

Za Jana Buka běchu léta studija we Wróclawju wosebje inspirerowacy čas jeho karjery a čas žiwjenja wosta wón z pólskim wuměłstwom zwjazany. Tohodla čuješe so Institut za tworjace wuměłstwo uniwersity Zielona Góra tež wužadany, sobu skutkować při zestajenju kataloga za retrospektiwnu wustajeńcu jeho twórbow. Runočasnje nastorči Institut přewodźacy slědźenski a wustajenski projekt, kotryž hódnoći tworjenje Jana Buka a kotryž nawjazuje na dołholétne tradicije zhromadneho džěta wuměłcow a kulturnych zarjadnišćow wójwudstwa Lubuskie a Łužicy.

Projekt wopřija cyły rynek wustajeńcow z twórbami načasnych pólskich, němskich a łužiskich wuměłcow, wuměłske džětarnički a mjezynarodne wědomostne sympozije pod zhromadnym hesłom „Hommage à Jan Buck“.

Wustajeńca HOMMAGE À JAN BUCK (I) SMY BYLI JUTŘE ŽIWI

Wustajeńca w Energijowej fabrice Hórnikency zahaji rjad wustajeńcow „Hommage à Jan Buck“ w Němskej a Pólskej. Wona předstaji džěta sobudžětačerjow Instituta za tworjace wuměłstwo uniwersity Zielona Góra. Twórby su wosebje za wustajeńcu nastali. Wone su městnospecifiske a počahuja so na fyziski, mentalny abo historiski kontekst Energijowej fabriki Hórnikency, zapřijawši jeje kulturu a hranicy překročace wupruženje a postindustrielnu architekturu.

Prezentacija wotblyšćuje nazhonjenja Jana Buka w kreatiwnej wuměnje z Pólskej, jeho starosć wo wobswět a jeho respekt před lokalnej identitu. Wona počahuje so w technologiskim zmysle na jeho interdyscyplinarne skutkowanje.

PATRONAT | SCHIRHERRSCHAFT | PATRONATSTWO

ORGANIZATORZY | ORGANISATOREN | ORGANIZATOROJO

PARTNERZY | PARTNER | PROJEKTOWE PARTNEROJO

